

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
گروه آموزشی مدیریت توانبخشی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

بررسی رابطه بین کیفیت زندگی کاری و تعهد سازمانی کارکنان مدارس
کودکان استثنایی شهرستان های بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹

نگارش

سپیده قمری

استاد راهنما

دکتر محمدعلی حسینی

استاد مشاور

کیانوش عبدی

استاد مشاور آمار

پوریا رضا سلطانی

تیر ۱۳۹۰

شماره ثبت: ۲۱۰-۳۰۰

به تماشا سوگند

و به آغاز کلام

و به پرواز کبوتر از خمین

واژه ای در قفس است...

تفکیر به همسر

همدم

و

بهار جاویدان زندگی من

و تقویم به

فرشتگان معصوم شکسته بال،

کودکان با نیازهای ویژه

و همه عزیزانی که جسم و روح و عشق خود را نثار همین فرشتگان و خدمت

به آنان کرده اند

و آنان که آموختند مستقیم تا مفید باشیم برای هیچکس

برای هیچکس.

سپاس بی پایان خود را تقدیم می‌دارم به:

جناب آقای دکتر حسینی استاد گرانقدر راهنما

جناب آقای مهدی استاد گرانقدر مشاور

جناب آقای رضا سلطانی استاد محترم و مشاور آمار

جناب آقای مهدی ریاست محترم آموزش و پرورش استثنای استان

کردستان

و همه کارکنان مدارس استثنای استان کردستان

که بی کمک و یاری بی دریغ این عزیزان فراهم آوردن این مجموعه

امکان پذیر نبود

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین کیفیت زندگی کاری و تعهد سازمانی کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهرستان های بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹ انجام شده است.

مواد و روش ها: این پژوهش از نوع توصیفی بوده و به شیوه مقطعی انجام پذیرفته است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه کارکنان کادر توانبخشی و آموزشی مدارس کودکان استثنایی شهرستان های بیجار و سنندج در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ بوده که مجموعاً ۱۲۵ نفر می باشند. نمونه همان جامعه پژوهش بوده است که از طریق تمام شماری جامعه بدست آمده است. در این مطالعه برای گردآوری داده ها علاوه بر پرسشنامه ویژگی های فردی کارکنان از پرسشنامه تعهد سازمانی می یو و آلن (سال ۱۹۹۷) و پرسشنامه پرسشنامه کیفیت زندگی کاری بر اساس مدل والتون استفاده شده است که روایی و پایایی آنها مورد تأیید قرار گرفت. از آمار توصیفی و ضریب همبستگی پیرسون برای تحلیل داده های به دست آمده استفاده شد.

یافته ها: شرکت کنندگان در پژوهش ۶۶/۶ درصد زن و ۳۴/۴ درصد مرد بودند؛ ۳۳/۶ درصد فوق دیپلم، ۶۳/۲ درصد لیسانس و ۳/۲ درصد فوق لیسانس بودند؛ ۸۰/۸ درصد را کادر آموزشی، و ۱۹/۲ درصد را کادر توانبخشی؛ ۴/۸ درصد را پیمانی و ۹۵/۲ درصد را رسمی تشکیل می دادند. کیفیت زندگی کاری کارکنان مدارس کودکان استثنایی با میانگین (۹۲/۸۷) و تعهد سازمانی آنان کارکنان مدارس کودکان استثنایی (۶۱/۴۸) در سطح متوسط بود. ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین کیفیت زندگی کاری و تعهد سازمانی کارکنان مدارس کودکان استثنایی همبستگی مثبت وجود دارد ($I=0/443$). بین کیفیت زندگی کاری با تعهد عاطفی همبستگی مثبت بدست آمد ($I=0/449$) و بین کیفیت زندگی کاری با تعهد هنجاری نیز همبستگی مثبت یافت شد ($I=0/507$)، اما بین کیفیت زندگی کاری با تعهد مستمر همبستگی منفی ضعیفی بدست آمد ($I=-0/074$).

نتیجه گیری: بین کیفیت زندگی کاری و تعهد سازمانی کارکنان مدارس کودکان استثنایی همبستگی مثبت وجود دارد، یعنی در صورتی که کیفیت زندگی کاری کارکنان بهبود یابد، تعهد سازمانی آنها نیز افزایش خواهد یافت.

کلمات کلیدی: کیفیت زندگی کاری، تعهد سازمانی، مدارس کودکان استثنایی

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات تحقیق

۲	۱-۱ مقدمه
۶	۲-۱ بیان مسأله
۱۳	۳-۱ اهمیت و ضرورت
۱۹	۴-۱ اهداف پژوهش
۱۹	۱-۴-۱ هدف کلی
۱۹	۲-۴-۱ اهداف اختصاصی
۲۰	۳-۴-۱ اهداف کاربردی
۲۰	۵-۱ سؤالات و فرضیه ها
۲۰	۱-۵-۱ سؤالات
۲۰	۲-۵-۱ فرضیات
۲۱	۶-۱ تعریف واژگان و اصطلاحات
۲۱	۱-۶-۱ کیفیت زندگی کاری
۲۱	۲-۶-۱ تعهد سازمانی

۲۲	۱-۶-۳ مدارس کودکان استثنایی
۲۲	۱-۶-۴ کادر آموزشی
۲۲	۱-۶-۵ کادر توانبخشی

فصل دوم: پیشینه تحقیق

۲۴	۲-۱ چارچوب پنداشتی
۲۴	۲-۱-۱ تعهد سازمانی
۲۴	مقدمه
۲۶	تعریف تعهد سازمانی
۲۹	ابعاد تعهد سازمانی
۳۹	کانون های تعهد سازمانی
۴۰	پیامدهای تعهد سازمانی
۴۰	عملکرد شغلی
۴۱	غیبت و تأخیر
۴۱	جابجایی

۴۲	عوامل مؤثر بر تعهد سازمانی
۴۷	۲-۱-۲ کیفیت زندگی کاری
۴۷	مقدمه
۴۸	تعریف کیفیت زندگی کاری
۵۱	مؤلفه های کیفیت زندگی کاری
۵۷	عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی کاری
۶۰	اهداف و پیامدهای کیفیت زندگی کاری
۶۴	۳-۱-۲ آموزش و پرورش استثنایی
۶۴	تعریف آموزش و پرورش استثنایی
۶۴	تعریف کودک استثنایی
۶۴	ضرورت آموزش و پرورش استثنایی
۶۵	توزیع فراوانی کودکان استثنایی
۶۶	شرایط کاری معلمان و مربیان کودکان استثنایی
۶۸	۲-۲ پیشینه پژوهش
۶۸	۱-۲-۲ مطالعات انجام شده در خارج از کشور

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

۷۸	۱-۳ نوع مطالعه
۷۸	۲-۳ جامعه مورد بررسی
۷۸	۳-۳ محیط پژوهش
۷۹	۴-۳ معیار های انتخاب افراد مورد مطالعه
۷۹	۱-۴-۳ معیارهای ورود به پژوهش
۷۹	۲-۴-۳ معیارهای خروج از پژوهش
۷۹	۵-۳ روش نمونه گیری
۸۰	۶-۳ حجم نمونه
۸۰	۷-۳ مکان و زمان انجام تحقیق
۸۱	۸-۳ متغیرها و نحوه سنجش آنها
۸۲	۹-۳ روش جمع آوری داده ها
۸۲	۱۰-۳ ابزار جمع آوری داده ها

۸۳	۳-۱۰-۱ پرسشنامه اطلاعات فردی
۸۳	۳-۱۰-۲ پرسشنامه تعهد سازمانی می یرو آلن (سال ۱۹۹۷)
۸۴	نمره دهی
۸۵	روایی و پایایی ابزار
۸۵	روایی و پایایی در دیگر مطالعات
۸۶	روایی و پایایی توسط پژوهشگر
۸۶	روایی
۸۶	الف. روایی صوری
۸۷	ب. روایی محتوا
۹۰	شاخص روایی محتوا
۹۰	پایایی
۹۲	۳-۱۰-۳ پرسشنامه کیفیت زندگی کاری بر اساس مدل والتون
۹۳	نمره دهی
۹۴	روایی و پایایی
۹۵	۳-۱۱ روش تجزیه و تحلیل داده ها

۹۵	۱۲-۳ شیوه انجام کار
۹۶	۱۳-۳ ملاحظات اخلاقی
۹۷	۱۴-۳ محدودیت های پژوهش

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۹۹	۱-۴ مقدمه
۹۹	۲-۴ یافته های توصیفی ویژگی های فردی کارکنان
۱۰۳	۳-۴ یافته های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش
۱۰۶	۴-۴ همبستگی ویژگی های فردی کارکنان با متغیرهای اصلی

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱۱۹	۱-۵ مقدمه
۱۲۰	۲-۵ نتایج یافته های توصیفی ویژگی های فردی کارکنان
۱۲۱	۳-۵ نتایج یافته های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش
۱۲۷	۴-۵ نتایج همبستگی ویژگی های فردی کارکنان با متغیرهای اصلی

۱۳۲	۵-۵ نتیجه گیری نهایی
۱۳۳	۶-۵ پیشنهادات پژوهشی
۱۳۴	۷-۵ پیشنهادات اجرایی
۱۳۶	فهرست منابع
۱۶۰	ضمائم و پیوستها

فهرست علائم و نشانه ها

۸۸	فرمول (۱-۳) نسبت روایی محتوا
۹۱	فرمول (۲-۳) آلفای کرونباخ

فهرست جداول

- ۸۱ جدول (۱-۳) متغیرهای پژوهش
- ۸۴ جدول (۲-۳) سطح بندی تعهد سازمانی
- ۸۷ جدول (۳-۳) پاسخ اساتید به سؤالات مربوط به روایی صوری پرسشنامه تعهد سازمانی
- ۸۸ جدول (۴-۳) جدول لاوشه: حداقل مقدار قابل قبول CVR براساس روش لاوشه
- ۸۹ جدول (۵-۳) مقادیر CVR سؤالات پرسشنامه تعهد سازمانی
- ۹۳ جدول (۶-۳) سطح بندی کیفیت زندگی کاری
- جدول (۱-۴) توزیع فراوانی مطلق و نسبی کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج
- ۹۹ به تفکیک جنسیت در سال ۱۳۸۹
- جدول (۲-۴) توزیع فراوانی مطلق و نسبی کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج
- ۱۰۰ به تفکیک سن در سال ۱۳۸۹
- جدول (۳-۴) توزیع فراوانی مطلق و نسبی کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج
- ۱۰۰ به تفکیک میزان تحصیلات در سال ۱۳۸۹
- جدول (۴-۴) توزیع فراوانی مطلق و نسبی کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج
- ۱۰۱ به تفکیک نوع شغل در سال ۱۳۸۹

جدول (۴-۵) توزیع فراوانی مطلق و نسبی کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج

۱۰۱ به تفکیک وضعیت استخدامی در سال ۱۳۸۹

جدول (۴-۶) توزیع فراوانی مطلق و نسبی کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج

۱۰۲ به تفکیک سابقه کاری در سال ۱۳۸۹

جدول (۴-۷) یافته های توصیفی کیفیت زندگی کاری و تعهد سازمانی و خرده مقیاس های آن

۱۰۳ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج سال ۱۳۸۹

جدول (۴-۸) ضریب همبستگی پیرسون بین کیفیت زندگی کاری و تعهد سازمانی

۱۰۴ و خرده مقیاس های آن در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج سال ۱۳۸۹

جدول (۴-۹) مقایسه میانگین کیفیت زندگی کاری به تفکیک جنسیت

۱۰۶ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹

جدول (۴-۱۰) مقایسه میانگین کیفیت زندگی کاری به تفکیک سن

۱۰۷ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹

جدول (۴-۱۱) مقایسه میانگین کیفیت زندگی کاری به تفکیک سطح تحصیلات

۱۰۸ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹

جدول (۴-۱۲) مقایسه میانگین کیفیت زندگی کاری در کادر توانبخشی و آموزشی

- ۱۰۹ کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹
- جدول (۴-۱۳) مقایسه میانگین کیفیت زندگی کاری به تفکیک وضعیت استخدامی
- ۱۱۰ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹
- جدول (۴-۱۴) مقایسه میانگین کیفیت زندگی کاری به تفکیک سابقه کاری
- ۱۱۱ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹
- جدول (۴-۱۵) مقایسه میانگین تعهد سازمانی به تفکیک جنسیت
- ۱۱۲ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹
- جدول (۴-۱۶) مقایسه میانگین تعهد سازمانی به تفکیک سن
- ۱۱۳ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹
- جدول (۴-۱۷) مقایسه میانگین تعهد سازمانی به تفکیک سطح تحصیلات
- ۱۱۴ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹
- جدول (۴-۱۸) مقایسه میانگین تعهد سازمانی در کادر توانبخشی و آموزشی
- ۱۱۵ کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹
- جدول (۴-۱۹) مقایسه میانگین تعهد سازمانی به تفکیک وضعیت استخدامی
- ۱۱۶ در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹

جدول (۲۰-۴) مقایسه میانگین تعهد سازمانی به تفکیک سابقه کاری

۱۱۷

در کارکنان مدارس کودکان استثنایی شهر بیجار و سنندج در سال ۱۳۸۹

فصل اول:

كليات تحقيق